

Arbeidsmiljø

Emosjonelle belastninger

Arbeidsmiljøloven (aml) sier:

- Arbeidstakere har krav på et «fullt forsvarlig» arbeidsmiljø, jf. aml. § 4-1, jf. formålet i § 1-1 «helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon».
 - Krav til det fysiske arbeidsmiljøet, aml. § 4-4
 - Krav til det psykososiale arbeidsmiljøet, aml. § 4-3
- Generelle krav til forebygging og tilrettelegging, jf. aml. § 4-1 andre ledd

SINTEF-rapport om relasjonelle og emosjonelle krav og belastninger i arbeidet

SINTEF

Problemstillinger

1. Hva er omfanget av emosjonelle krav og hvilke arbeidssituasjoner er belastende?
2. Hva er positive sider ved å jobbe med mennesker og hvilke jobbbressurser bidrar til å bufre og redusere belastningen?
3. Hvordan kartlegges og håndteres emosjonelle krav på arbeidsplassene?
4. Hvordan påvirker normene, rammebetingelsene og andre jobbkrav opplevelsen og håndteringen av de emosjonelle kravene?
5. Hvordan opplever ansatte balansen mellom eget arbeidsmiljø og andres behov og rettigheter?
6. Hvilke konsekvenser har emosjonelle krav og belastninger og hvordan er tilstanden på ansattes opplevelser av arbeidet?

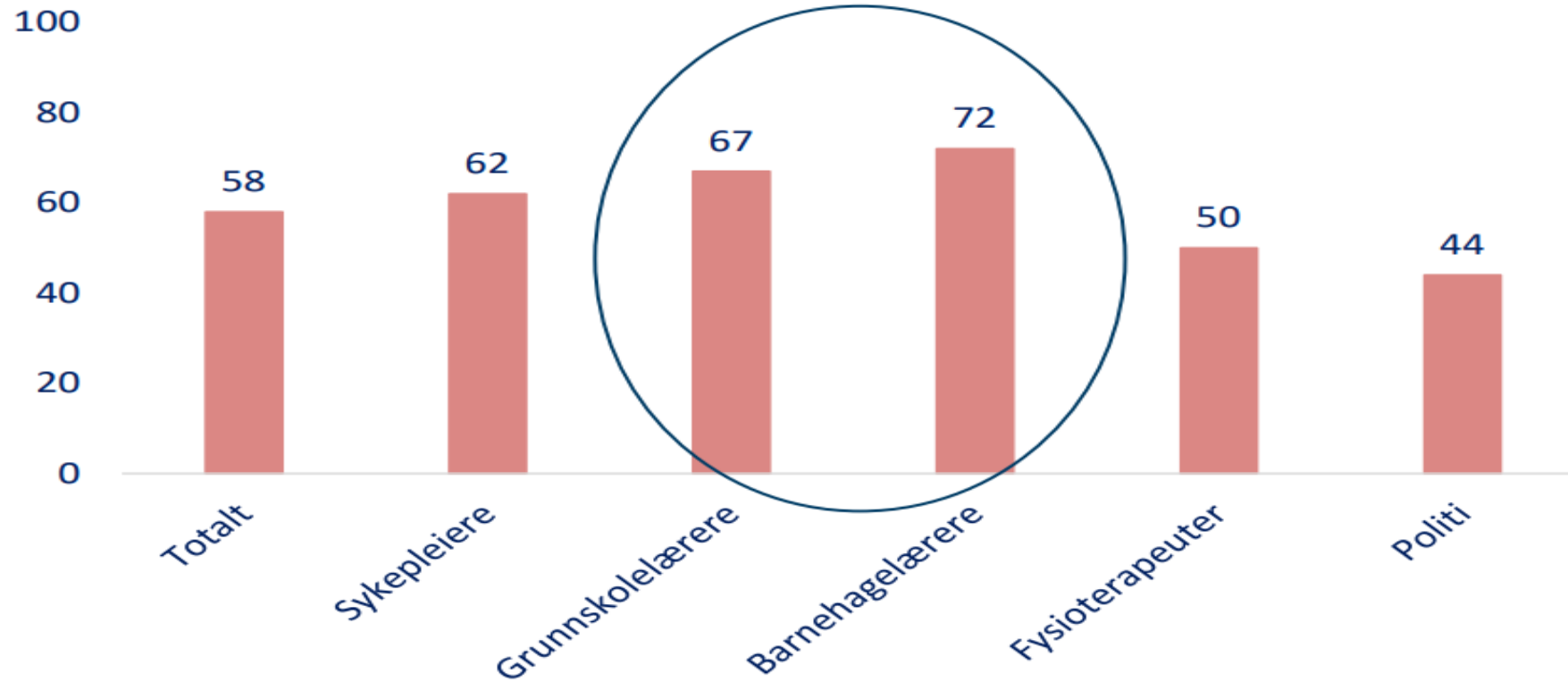

SINTEF

Metode og datamateriale

- Kvalitativ intervjustudie:
 - Totalt 24 intervju og 50 informanter
 - 4 intervju fra hver yrkesgruppe (9 gruppeintervju og 11 individuelle intervju, både ansatte og ledere)
 - 4 fokusgruppeintervju med representanter fra forbundene (Utdanningsforbundet, Norsk Sykepleierforbund, Norsk Fysioterapeutforbund og Politiets Fellesforbund)
- Spørreskjemaundersøkelse:
 - Sendt ut til tilfeldig utvalg fra medlemsregistrene i forbundene, eller sendt til alle yrkesaktive
 - Svar fra totalt 7513 medlemmer
 - 3149 sykepleiere
 - 1819 politi
 - 982 lærere
 - 937 fysioterapeuter
 - 626 grunnskolelærere

Setter arbeidet ditt deg i følelsesmessige krevende situasjoner?

Omfanget av emosjonelle krav

- Til sammen oppgir 72 % av grunnskolelærerne og 80 % av barnehagelærerne at arbeidet i stor eller svært stor grad er følelsesmessig krevende

De fem vanligste relasjonelle og emosjonelle belastninger for grunnskolelærere og barnehagelærere:

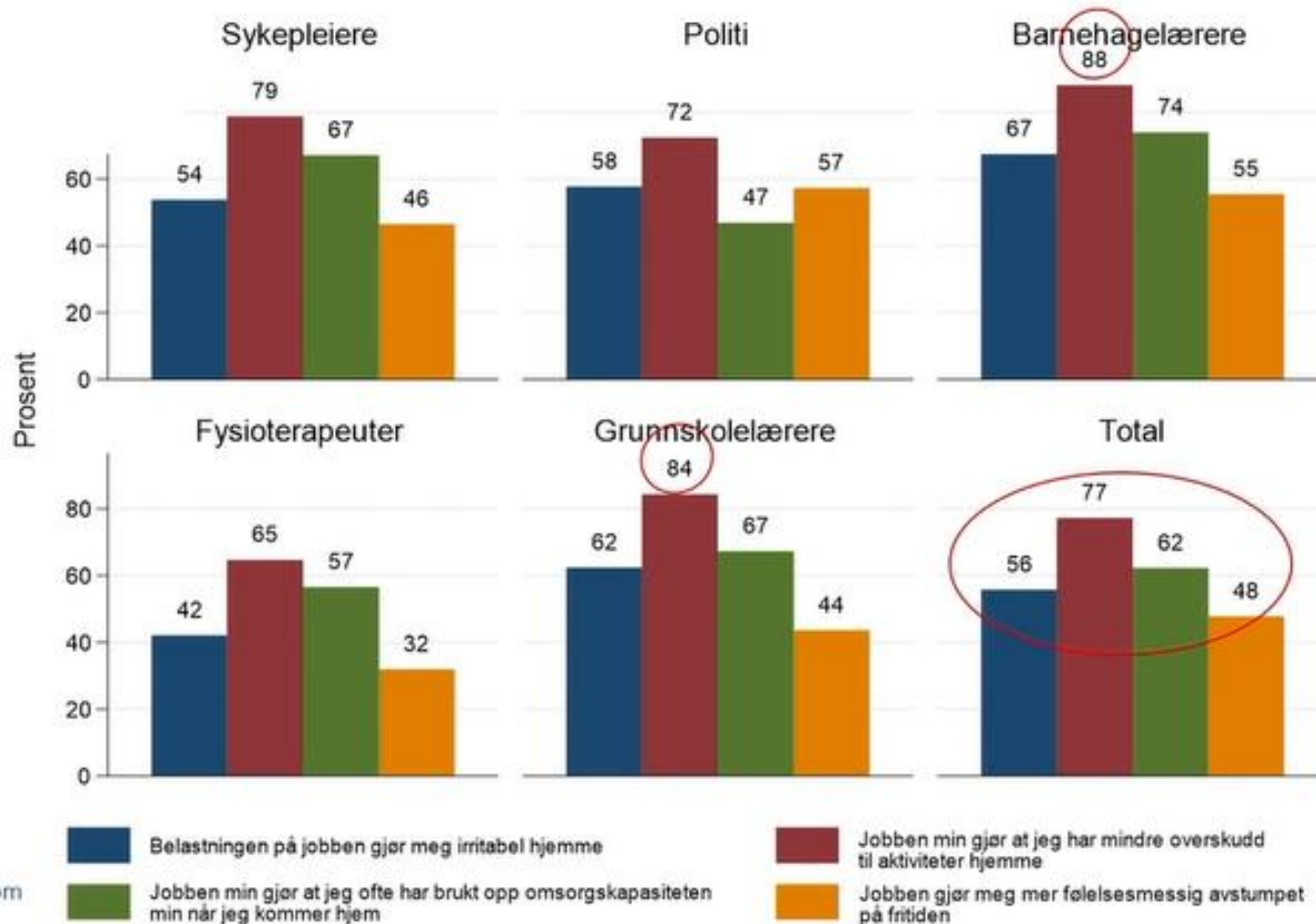
Grunnskolelærere:

1. Å kjenne på at en ikke strekker til (65 %)
2. Å håndtere misfornøyde eller "krevende" elever/ barn/ brukere (61 %)
3. Å ikke klare å hjelpe andre mennesker som trenger hjelp (60 %)
4. Å håndtere misfornøyde eller "krevende" pårørende/ foreldre (59 %)
5. Å kjenne på ansvaret for andre mennesker (59 %)

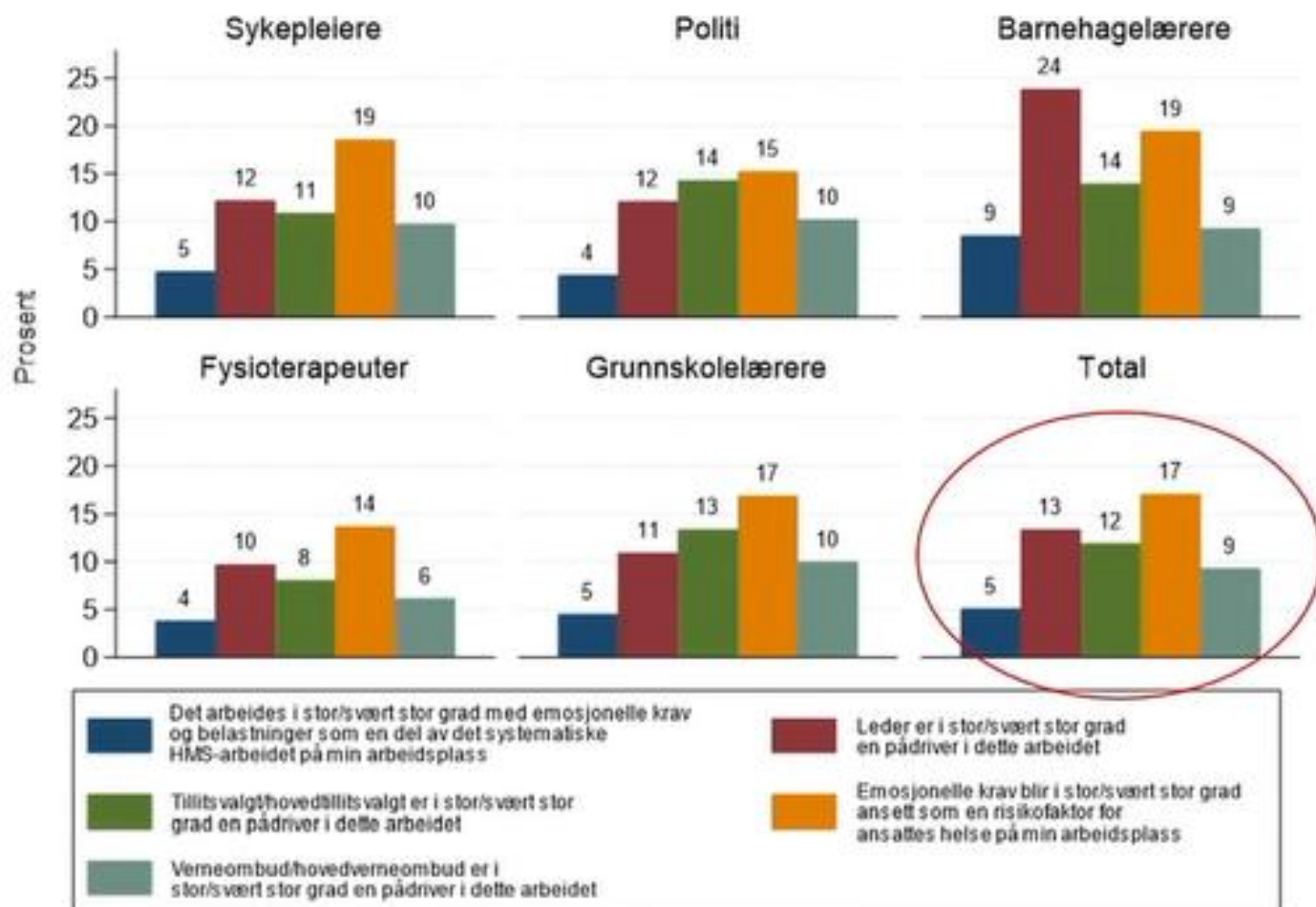
Barnehagelærere:

1. Å kjenne på at en ikke strekker til (80 %)
2. Å være konstant til stede følelsesmessig (74 %)
3. Å kontinuerlig tilpasse seg andre menneskers behov og følelser (69 %)
4. Å kjenne på ansvaret for andre mennesker (68 %)
5. Å gi av seg selv i relasjonen til andre mennesker (65 %)

Hvordan jobben påvirker fritiden

Emosjonelle krav og belastninger som en del av det systematiske HMS-arbeidet

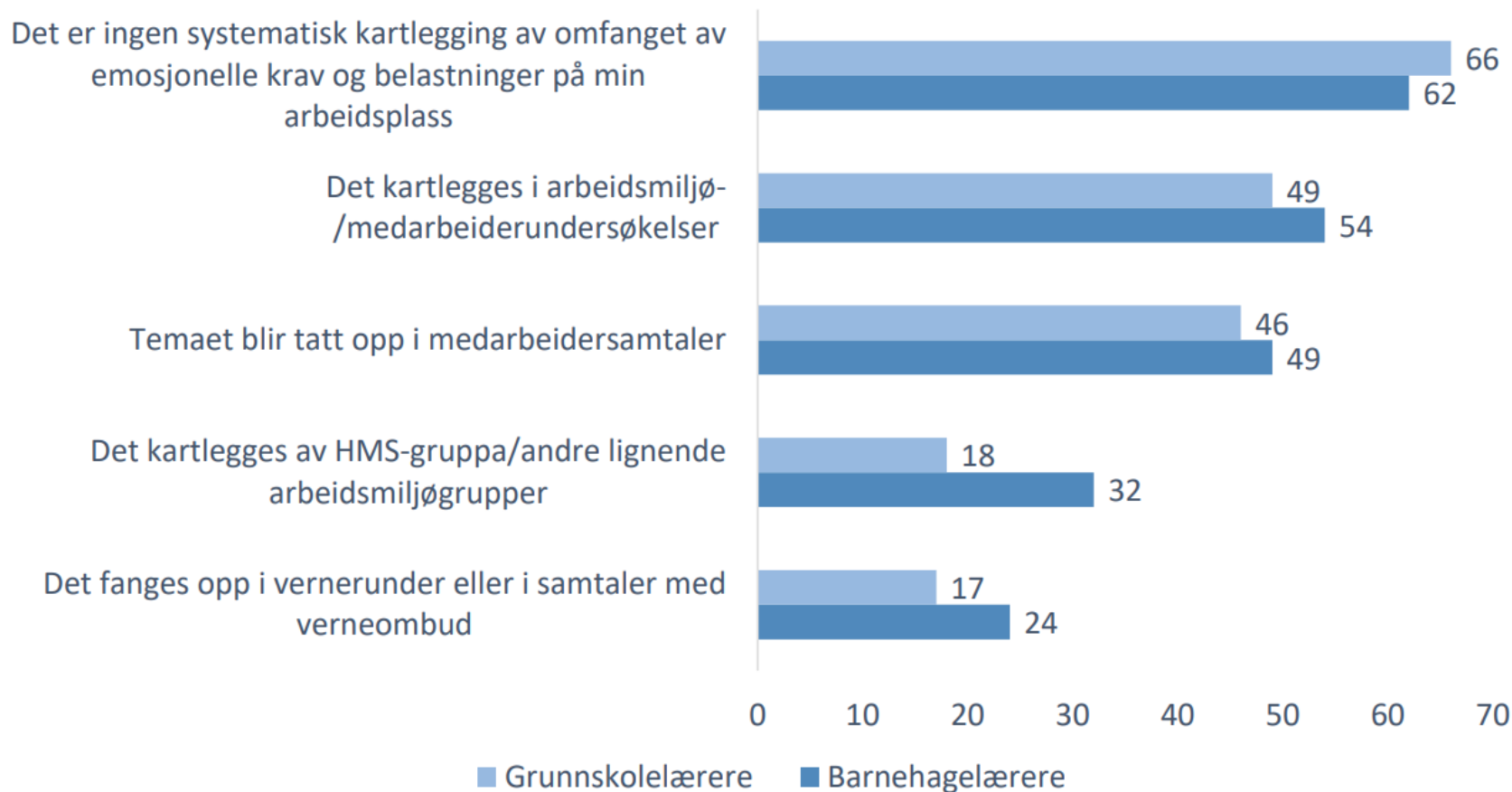

- Kun 5 % av utvalget svarer at det i stor eller svært stor grad arbeides med emosjonelle krav og belastninger som en del av det systematiske HMS-arbeidet på deres arbeidsplass.
- 17 % oppgir at emosjonelle krav i stor eller svært stor grad bli ansett som en risikofaktor for ansattes helse på deres arbeidsplass
- 13 % svarer at leder i stor eller svært stor grad er pådriver i det forebyggende arbeidet med emosjonelle krav og belastninger.

SINTEF

Kartlegging av emosjonelle krav og belastninger

Internkontrollforskriften

§ 1. Formål

Gjennom krav om systematisk gjennomføring av tiltak, skal denne forskrift fremme et forbedringsarbeid i virksomhetene innen:

- arbeidsmiljø
- sikkerhet
- forebygging av helseskade eller miljøforstyrrelser fra produkter eller forbrukertjenester
- vern av det ytre miljø mot forurensning og en bedre behandling av avfall
- forebygging av uhell og ulykker forbundet med egen lovlig aktivitet
- forebygging av uønskede tilsiktede hendelser

slik at målene i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen oppnås.

Lederne har en avgjørende rolle

- Ledere har det overordnede ansvaret for arbeidsmiljøet.
- Ledere har myndighet.
- Ledere har kunnskap.

Men husk, ledere skal også ha et fullt forsvarlig arbeidsmiljø!

Spørsmål til refleksjon/ettertanke

- Hvilke systemer og rutiner har dere for å håndtere emosjonelle belastninger hos dere?
- Hva bør dere evt. vurdere å innføre?
- Hvordan kan dere i deres roller bidra til å løfte tematikken forbi enkeltindividet og inn i det kollektive arbeidsmiljøarbeidet på deres arbeidsplass?